

Stichting Exploitatie Peuterhof

Peuteropvang op Reformatorische Grondslag

DE PEUTERHOF

Pedagogisch beleidsplan

Voor locaties Prof. Waterinklaan & Atmosfeerstraat
www.peuterhofdordrecht.nl

Laatstelijk bijgewerkt: juni 2019
Status: positief advies oudercommissie en door directie vastgesteld

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Visie	p.3
2. Missie	
3. Pedagogisch handelen	p.4-8
3.1 Emotionele veiligheid	
3.2 Persoonlijke competentie	
3.3 Sociale competentie	
3.4 Waarden en normen	
4. Mentorschap	p. 9
5. Wenbeleid	
6. Werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van groepen	
7. Beleid ten aanzien van extra dagdelen	p.11
8. Volgen van ontwikkeling en doorgaande lijn basisschool	
9. Ontwikkelingsachterstanden en kindermishandeling	
10. Samenwerking met ouders	p.12

Inleiding

De Peuterhof heeft twee locaties voor peuteropvang in Dordrecht, aan de Prof. Waterinklaan en de Atmosfeerstraat. Er zijn vier peuterspeelgroepen van 2 tot 4 jaar. Het pedagogisch beleidsplan geldt voor alle speelgroepen.

Het pedagogisch beleidsplan is opgebouwd volgens het principe: visie, missie, doelen en pedagogisch handelen in de praktijk. De visie beschrijft datgene wat De Peuterhof voor ogen heeft met de peuteropvang. De missie is datgene waar we voor staan, waarmee wij verwachten onze visie te kunnen bereiken. Binnen deze missie beschrijven we de doelen, die we nastreven voor de bij ons aanwezige peuters. Vervolgens zetten we in het hoofdstuk 'Pedagogisch handelen' uiteen hoe we de missie realiseren. We dragen er zorg voor dat het pedagogisch beleid actueel is. We verwachten dat onze pedagogisch medewerkers handelen overeenkomstig het beleidsplan. Zij worden hierin ondersteund door de pedagogisch coach. Hierop worden wij getoetst door de inspectie van de GGD. Wij toetsen ook zelf onze werkwijze. We evalueren in ieder geval tweejaarlijks. Het actuele pedagogisch beleidsplan is na advies van de oudercommissie door de directie vastgesteld.

1. Visie

Evenals op de basisschool willen we op de kinderopvang vanuit de vijf kernwaarden onze visie verwoorden. Zo is er voor ouders en kinderen herkenbaarheid in aanpak en eenzelfde verwoording. Wij willen dienend voor Gods oog, peuters voorgaan zich te ontwikkelen vanuit de kernwaarden Eerlijkheid, Vertrouwen, Verantwoordelijkheid, Betrokkenheid en Respect.

Wij sluiten aan bij de verschillende talenten van elke peuter en inspireren peuters daarin te groeien.

We stimuleren peuters om de wereld om hen heen te verkennen in gehoorzaamheid aan de Bijbel en zoals verwoord in de Drie Formulieren van Enigheid.

De medewerkers zijn in spreken, doen en laten een voorbeeld voor de peuters. Ook in de overdracht van waarden en normen staat onze identiteit centraal. In het hoofdstuk "Eigen maken van waarden en normen en cultuur" gaan we nader in op de wijze hoe we waarden en normen overdragen aan de peuters.

Pedagogische basisdoelen

De ontwikkeling die een kind tussen het tweede en vierde jaar doormaakt, is van groot belang voor de verdere ontplooiing. Het kind bouwt een eigen sociaal-emotionele basiszekerheid op voor het latere leven. Het kind ontwikkelt ook op gebied van de taal-, creatieve, cognitieve en motorische ontwikkeling. We bieden een klimaat aan waarbinnen de kinderen zich op eigen unieke wijze en in eigen tempo kunnen ontwikkelen.

We bieden kinderen **Emotionele veiligheid**. We bieden gelegenheid voor het ontwikkelen van de **Persoonlijke en Sociale competentie** en helpen kinderen in het zich **Eigen maken van waarden en normen** (socialisatieproces). We beschrijven ons pedagogisch handelen aan de hand van deze vier pedagogische basisdoelen. De focus van het pedagogisch beleid ligt erop dat we de nodige inspanningen leveren die bijdragen aan de ontwikkeling van de kinderen. We kunnen niet 'maken' dat een kind iets kan of leert, maar wel ons aandeel leveren om daaraan bij te dragen.

2. Missie

De Peuterhof stelt zich ten doel om *verantwoorde opvang* te bieden aan peuters van 2-4 jaar. Dit doen we vanuit onze beschreven *visie volgens reformatorische grondslag* en op basis van de *wettelijke eisen*. We volgen iedere peuter zorgvuldig en *stimuleren de ontwikkeling*. We doen dit in nauwe samenwerking met ouders en de basisschool. Peuters worden *voorbereid op het basisonderwijs*. De Peuterhof behoort bij de basisscholen van de VCORG. Bij de Bogerman zit de Peuterhof in hetzelfde gebouw, bij de Polyander zit de Peuterhof in een bijgebouw. Er zijn met de basisscholen van de VCORG afspraken gemaakt over de wijze waarop een peuter van vier jaar wordt overgedragen aan de basisschool.

3. Pedagogisch handelen

In dit hoofdstuk beschrijven we de vaardigheden die medewerkers inzetten en de middelen die medewerkers tot hun beschikking hebben om de basisdoelen voor kinderen te realiseren. We benoemen zes interactievaardigheden (van Riksen-Walraven). Het goed inzetten van de interactievaardigheden bepaalt grotendeels de kwaliteit van de speelgroep. De middelen waar medewerkers over beschikken zijn *de groep, de ruimte, activiteiten en spelmaterialen*.

1) Sensitieve responsiviteit: Pikt de pedagogische medewerker de signalen op van de kinderen en reageert ze op een goede manier? Is hij/zij een veilige haven voor het kind?

2) Respect voor autonomie: Geeft de pedagogische medewerker ruimte aan de kinderen? Stimuleert hij/zij actief dat kinderen zelf iets doen? En op hun eigen manier?

3) Structureren en grenzen stellen: Hierbij gaat het er om of de pedagogisch medewerker op een goede manier de kinderen duidelijk kan maken wat er van de kinderen verwacht wordt en hoe ze ervoor zorgt dat de kinderen zich daaraan houden.

4) Ontwikkelingsstimulering: De pedagogisch medewerker biedt stimulering, aangepast op aandacht, ontwikkelingsniveau en gemoedstoestand van het kind, prikkelt de interesse van het kind maar vermijdt over-stimulering en gebruikt de momenten die zich voordoen. De pedagogisch medewerker stimuleert de motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden van kinderen.

5) Praten en uitleggen: Deze vaardigheid gaat om de mate waarin iemand praat en uitlegt (kwantiteit), maar ook om hoe iemand dat doet (kwaliteit).

6) Begeleiden van interacties tussen kinderen: Hoe stimuleer je als pedagogisch medewerker de relaties tussen de kinderen in de groep? Iedere leeftijdsgroep heeft weer zijn eigen uitdagingen.

De eerste drie zijn basale vaardigheden en de laatste drie educatieve vaardigheden. Onze pedagogisch medewerkers kennen de interactievaardigheden. We vragen onszelf en elkaar regelmatig "Wat heeft het kind in deze situatie van mij nodig?". Geen situatie is hetzelfde en geen kind gelijk. We spannen ons in om kindgericht te zijn en steeds weer de aansluiting zoeken.

3.1 Bieden van emotionele veiligheid

Kinderen komen naar de speelgroep om plezier te hebben en met andere kinderen te spelen. Wij bieden de kinderen een veilige, leerzame omgeving. Een peuter die zich volkomen op zijn gemak en veilig voelt, staat open staat voor nieuwe ervaringen. Het missen van veiligheid leidt tot stress. De peuter komt pas tot spel en ontdekken als er veiligheid is. Medewerkers spelen een belangrijke rol in het bieden van veiligheid. We laten kinderen merken dat we ze zien, er voor ze zijn en dat ze welkom zijn. We zetten met name de basale interactievaardigheden in om kinderen veiligheid te bieden. De ruimten van De Peuterhof zijn overzichtelijk, er zijn veel ramen in de ruimte, waardoor het gemakkelijk is om ieder kind in beeld te houden. Buiten spelen kinderen nooit zonder toezicht.

Aandacht geven en samen doen:

Allereerst zijn we als pedagogisch medewerker steunend aanwezig en bieden aandacht wanneer een kind dat nodig heeft. Ook reageren we sensitief responsief op kinderen. We letten daarbij ook op kinderen die niet komen en niet vragen. Door persoonlijke aandacht willen we ieder kind laten voelen dat ze van waarde zijn. We helpen ze hun gevoel te verwoorden. Een peuter voelt van alles, maar kan het nog vaak niet onder woorden brengen. Als de medewerker dit voor de peuter doet, kan de peuter aangeven of dat zo is. Zo voelt een kind zich begrepen en zal tot rust komen en weer verder kunnen. Peuters vinden het fijn om iets samen te doen. Wat kinderen nog niet alleen kunnen, durven ze wel samen. We zijn er gevoelig voor wanneer het kind ons daarin nodig heeft. Zo bouwen kinderen eigenwaarde op.

Gezonde aandacht en gezonde grenzen:

We zijn erop aanspreekbaar dat we geen voor- of afkeur hebben voor het ene of het andere kind. We zien ieder kind als even waardevol. We zijn toegankelijk, kinderen mogen komen knuffelen, op schoot zitten en een aai over hun bol krijgen. We volgen daarin wat het kind aangeeft. We zijn ons bewust van ongezond gedrag, wat betreft intimiteit. We corrigeren kinderen als ze bijvoorbeeld een kus op de mond willen geven en leggen het verschil uit wat bij mamma kan en wat bij ons kan. Een kind kan al jong leren dat er grenzen zijn. Zo dragen we bij aan respect voor de autonomie van het kind. En zorgen we voor een veilig klimaat op de speelgroep. (Zie vierogenprincipe en grensoverschrijdend gedrag in Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid).

Vaste rituelen, voorspelbaarheid en regelmaat:

Vaste volgorde en voorspelbaarheid geven een kind veiligheid. We bieden een programma met een vaste structuur. (Zie hoofdstuk 6 voor de dagindeling) We helpen de kinderen door het programma door praten en uitleggen. Tevens maken we gebruik van dagritme kaarten. Aan de hand daarvan kunnen we uitleggen wat we gaan doen. De dagritme kaarten zijn zichtbaar voor de kinderen in het lokaal, zodat ze een houvast hebben in wat er komen gaat.

Eten en drinken: We eten en drinken in de kring met de hele groep. Voordat de peuters in de kring gaan, wordt gekeken of de neuzen schoon zijn en worden handen gewassen. Als vast ritueel zingen we een eet- en drinkliedje. Kinderen krijgen dan een beker drinken uitgedeeld, daarna een koekje.

Regels in de speelgroep:

De regels in de speelgroep zijn gericht op het bieden van een veilige omgeving voor alle peuters. Door consequent te reageren, worden regels voor de peuters duidelijk. We leren de kinderen spelenderwijs rekening te houden met elkaar. We leren ze te wachten op hun beurt, samen te delen en voorzichtig te zijn met elkaar. Bij het hanteren van de regels is het risico al snel te vervallen in wat allemaal niet mag en staat het 'foute' gedrag centraal. We laten kinderen vooral zien wat we wel van ze verwachten. We geven ze bevestiging en complimenten als ze hun best doen om zich aan de regels te houden. Peuters wordt ook aangeleerd respectvol met materiaal van de speelgroep om te gaan. We doen voor, doen het samen, leggen uit hoe het hoort en laten de kinderen veel oefenen, bijv. stukjes van de puzzels bij elkaar zoeken, speelgoed met twee handen dragen, alles op zijn plaats terugzetten.

Ongewenst gedrag:

We vinden het belangrijk dat kinderen in hun gedrag veilig zijn voor anderen, respect leren tonen aan anderen en leiding van de medewerkers kunnen ontvangen. Er is ruimte om fouten te maken. Peuters zijn zich nog niet altijd bewust van wat wel en niet mag. Soms helpt het om af te leiden en het ongewenste gedrag om te buigen naar gewenst gedrag. Soms is het nodig om met het kind te praten en uit te leggen. Bij een jong kind helpt praten minder dan voordoen. Soms kan het helpen een kind even apart te zetten in de groep om tot rust te komen en dan te doen wat gevraagd is. Iedere situatie is anders. Ieder kind is anders. Het ene kind kan erg gevoelig zijn voor correctie. Een ander kind blijft na correctie de regel overtreden. We zetten een kind dan op de nadenkstoel en leggen opnieuw uit wat verwacht wordt. We letten bij correctie zorgvuldig op of het kind begrijpt wat er gebeurt en dat we het gedrag afwijzen en niet het kind.

3.2 Bevorderen van de persoonlijke competentie

De kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische, cognitieve, taal- en creatieve vaardigheden, om ze in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren.

Pedagogisch medewerkers sluiten aan bij de aanwezige nieuwsgierigheid van kinderen om op onderzoek uit te gaan. Ze laten kinderen meehelpen, meedoen, zelf proberen en nog een keer doen. Het voelt soms heel speciaal voor een kind om te mogen helpen, zoals bijvoorbeeld het koekje uitdelen in de kring. Bij alle ontwikkelingsstapjes die ze maken, geven we complimenten. We dagen kinderen ook uit om iets anders en nieuws te proberen. Zo vergroten ze hun mogelijkheden. Door het leren kennen van de kinderen, weten we wat favoriet is en sluiten we aan bij de interesses van de kinderen. De groepsruimte is zo ingericht, dat kinderen worden uitgedaagd. Divers spel materiaal is voor kinderen toegankelijk en nodigt uit tot spel.

Taal:

Taalontwikkeling is op de peuterleeftijd van groot belang voor de cognitieve ontwikkeling. Het is nodig dat kinderen veel taal aangeboden krijgen. Het is goed om alle activiteiten te begeleiden met taal. De kring leent zich bij uitstek voor talige activiteiten. In de kring wordt er gezongen, voorgelezen uit de peuterbijbel en uit andere boekjes. Ook mogen de kinderen wat vertellen of voorzingen en er wordt aandacht besteed aan bijzonderheden thuis of feesten. De kinderen leren op elkaar te wachten, te delen, naar elkaar te luisteren. Door zingen ontwikkelen kinderen muzikaal gehoor, gevoel voor klank, ritme wat ook bijdraagt aan taal.

Motorische-ontwikkeling:

Bij de motorische ontwikkeling valt de groei van het lichaam op, maar ook de grove en fijne motoriek en de zintuigen ontwikkelen zich in hoog tempo. De peuter leert om zijn lichaam te beheersen en sturing te geven aan zijn lichaamsdelen. Dit aspect van ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor de taal- en cognitieve ontwikkeling. We bieden de kinderen ruimte voor bewegen. Dit kan bij vrij spel en bij buiten spelen. Er worden bewegingsspelletjes gedaan. Aan de Prof. Waterinklaan hebben we naast de groepsruimte tevens de mogelijkheid om gebruik te maken van het speellokaal, om ook bij slecht weer te kunnen bewegen.

Zelfredzaamheid en zelfstandigheid:

De peuter wordt steeds gestimuleerd zoveel mogelijk zelf te doen: jas aan doen, uit een beker drinken, op het toilet plassen, handen wassen etc. Om het 'zelf doen' te stimuleren, wordt het kind bij het opruimen betrokken. Tijdens de kring mogen kinderen bijvoorbeeld de bekers stapelen. De medewerker ondersteunt de kinderen en moedigt hen aan. Zodra een kind weer iets zelf kan, ontvangt het kind een compliment en delen we de blijdschap met het kind. Zelfredzaamheid vergroten betekent ook dat de peuter leert dat hij/zij om hulp vraagt (bijvoorbeeld een zakdoek vragen bij een vieze neus).

Weerbaarheid:

Om het kind weerbaarder te maken, helpen we het om zich te uiten, door bijvoorbeeld woorden te geven aan wat het kind wel of niet prettig vindt. We leren een kind om dit te zeggen tegen een ander kind, in plaats van te slaan. Een kind is niet geholpen doordat we alles oplossen. Het kind heeft de kans nodig om iets zelf te kunnen oplossen, maar ook om grenzen aan te geven en voor zichzelf op te komen. We ondersteunen kinderen in het uiten van gevoelens, zoals blij, boos, bang, verdrietig. We leren ze gevoelens benoemen, herkennen en geven ruimte om te voelen en ermee om te gaan.

Uiterlijke verzorging:

We zorgen ervoor dat een kind niet vanwege kleding en verzorging belemmerd wordt in het spel. Als er een activiteit is, waarbij de kleding vies kan worden, zoals verven, wordt een beschermend schort gedragen. We vinden het ook van belang dat een kind niet in negatieve zin opvalt in de groep, door kleding en verzorging. We besteden regelmatig aandacht aan 'schoon' zijn. Kinderen mogen zelf hun gezicht schoonmaken. Zo krijgen ze ook mee om goed voor zichzelf te zorgen.

Zindelijkheidstraining:

Kinderen worden gestimuleerd om op het kleine toiletje te gaan. Als een kind nog niet zindelijk is, letten wij erop dat een kind op tijd verschoond wordt. Als een kind thuis al aan het oefenen is in zindelijk worden en het geeft nog niet zelf aan wanneer het moet, dan hebben wij een vast moment, halverwege de speeltijd, waarop wij de kinderen laten plassen op de toiletjes. We vragen ouders dan hun peuter een luierbroekje aan te doen. De kinderen worden uitvoerig gecompimenteerd als het lukt. Ook bij de zindelijkheidstraining wordt ruim aandacht besteed aan hygiëne, gebruik van toiletpapier, water en zeep. Aan de ouders wordt gevraagd te zorgen voor een reserve-set kleding.

Eigen keuze van de peuter:

De peuter wordt binnen grenzen vrije keuze van spel geboden. De kinderen kunnen gebruik maken van het spelmateriaal dat zich in de groepsruimte bevindt. Ook het materiaal uit de "open" kasten mogen ze pakken. Tijdens het maken van een knutselwerkje, mag het kind zelf kiezen of het iets wil maken.

Jongens en meisjes:

Vanaf drie jaar maken kinderen zelf onderscheid tussen jongens en meisjes. Meisjes spelen met meisjes en jongens met jongens. We zetten daar niet speciaal iets op in, maar laten het lopen zoals kinderen het aangeven. We letten er wel op dat kinderen niet om die reden 'buiten spel' worden gezet.

Thema's en activiteiten:

We werken met thema's. Bij ieder thema worden activiteiten gedaan en wordt aan diverse ontwikkelingsbehoeften aandacht geboden (beweging, fantasie, leerspelletjes, vormen, constructiespel, rollenspel etc.) Een thema duurt ongeveer acht weken. Naast het aanbod van activiteiten, is er regelmatig ruimte tot vrij spelen. De ruimte wordt dan zo ingericht dat de kinderen zelf keuzes kunnen maken uit creatieve activiteiten zoals kleien of tekenen. Kinderen kunnen ook spelen in de poppenhoek of met de auto's. Ze kunnen lezen of voorgelezen worden. We observeren kinderen in hun spel en dagen ze uit om iets te doen wat ze nog niet kunnen. We zijn ons ervan bewust dat in de aangeboden activiteiten niveauverschil moet zitten, zodat het voor een kind op ieder niveau een aantrekkelijk aanbod ligt.

Regelmatig wordt er een werkje gemaakt. Een knutselwerkje is meestal gericht op zintuigelijke ontwikkeling. De bezigheid en ontdekken van de materialen en wat je er zoal mee kan, is voor peuters van belang voor de ontwikkeling. Kinderen maken op deze manier kennis met verschillende materialen en leren hoe ze bijv. een schaar, een kwast, krijt of potlood kunnen vasthouden. Zo wordt de fijne motoriek geoefend ter voorbereiding van tekenen en schrijven. We stimuleren ze om met verschillende materialen te werken. Het gaat dan niet om het resultaat. Soms is een knutselwerkje gericht op het leren van een techniek. Dan begeleiden de medewerkers een kind meer naar een resultaat.

Hieronder een lijst van activiteiten en een belangrijk ontwikkelingsgebied dat hierdoor geprikkeld wordt. Deze activiteiten worden regelmatig gedaan.

Muziek maken met instrumenten:

Dit gebeurt als er feest is, in de kring. Het stimuleert vooral de sociaal emotionele ontwikkeling.

Knippen, plakken, kleuren, verven, puzzelen:

Dit stimuleert vooral de fijne motoriek.

Spelen in de huishoek:

Dit stimuleert vooral de sociaal emotionele ontwikkeling.

Rijdend materiaal en buitenspeelgoed:

We spelen zoveel mogelijk buiten. Er is een buitenzandbak. Er is ook speciaal buitenspeelgoed. Er wordt veel gebruik gemaakt van fietsjes, duo-fietsjes, tractoren en stepjes etc. Dit stimuleert de grove motoriek.

3.3 Bevorderen van de sociale competentie

De kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht om hen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden. Door volgend aanwezig te zijn, voorwaarden te scheppen, aan te sluiten bij (de fantasie van) de kinderen, kan de pedagogisch medewerker kinderen helpen om te ontdekken hoe ze zich tot elkaar kunnen verhouden. Met de steun van de medewerker durft een kind nieuwe interacties met andere kinderen aan te gaan. Spelenderwijs leren kinderen met elkaar omgaan en begrip te krijgen voor de wereld om hen heen. Medewerkers begeleiden de interacties tussen kinderen.

Groepsruimte:

De indeling van de ruimte biedt mogelijkheden tot interacties tussen kinderen in de verschillende hoeken. De ruimte kan binnen een thema worden aangekleed en uitnodigen tot rollenspel (een winkel, garage, ziekenhuis, huiskamer, bouwbedrijf, dierentuin).

Spel:

Tijdens het vrij spel, begeleiden we interacties tussen kinderen. Rollenspel biedt veel mogelijkheden voor kinderen om sociale kennis op te doen en in verschillende verhoudingen met elkaar te spelen. We lezen ook boekjes en houden gesprekken in de kring rondom thema's.

De groep, activiteiten, spelmateriaal:

De kinderen ontdekken in de groep dat hun gedrag effect heeft op een ander kind. Door te praten en uit te leggen, geven we kinderen inzicht in wat een ander kind wel of niet fijn vindt. We hanteren regels en leren kinderen dat ze, door zich aan de regels te houden, respect hebben voor een ander en mee kunnen helpen aan een positieve groepsfeer.

Ruzie:

Peuters zijn in hun spel nog egocentrisch. Samen spelen en delen, moeten ze nog leren. Een driejarige is hierin verder dan een tweejarige. Ruzies tijdens het spelen, kunnen gemakkelijk ontstaan. Er hoeft niet altijd meteen te worden ingegrepen. Wel hebben peuters vaak begeleiding nodig om eruit te komen. We stellen vragen aan de betrokken kinderen. Vaak zie je aan peuters of ze iets gedaan hebben. De 'schuldige blik' verradt vaak de veroorzaker. Ook bij ruzie is veiligheid van belang. Het slachtoffer heeft niet alleen steun nodig, maar ook de schuldige. We helpen de kinderen om te reconstrueren wat er is gebeurd en wat er nodig is om het weer goed te maken. We geven woorden aan wat er is gebeurd. Dan begrijpen de kinderen het en accepteren ze ook wanneer er iets van hen wordt gevraagd, zoals teruggeven van speelgoed, sorry zeggen, zich aan nieuwe afspraak houden, samen delen, iets herstellen, goed maken, opruimen etc. In situaties dat kinderen een incident melden wat we niet gezien hebben, praten we met hen en stellen vragen om er achter te komen wat er aan de hand is. Als we overhaast zijn, doen we snel een kind te kort. Een kind dat vaak iets veroorzaakt, krijgt ook van kinderen snel de schuld, ook als het een keer niet zo is.

Vieren van feesten:

Samen feestvieren geeft groepsbinding en vormt voor de peuters een hoogtepunt tijdens het spelen op de peutergroep. Het vieren van feesten draagt ook bij aan de sociale vorming. Peuters leren met elkaar plezier maken en aandacht geven aan elkaar. We besteden aandacht aan familiegebeurtenissen, zoals de geboorte van een zusje of broertje of de verjaardag van ouders. We vragen aan alle ouders hun verjaardagen. Wij zorgen ervoor dat ouders op hun verjaardag een cadeautje krijgen dat door hun kind is gemaakt. We vieren de verjaardagen van de kinderen. We vieren christelijke feestdagen, geven aandacht aan Moederdag, Vaderdag, koningsdag en dierendag. Een peuter heeft nog geen idee van de maanden van het jaar. Feesten helpen de peuter ook met een oriëntatie in de tijd.

Het vieren van een verjaardag:

Als een kind jarig is, geven we een kind graag positieve aandacht. We vieren het feest in de kring. Het kind wordt toegezongen en krijgt een feestmuts op. Het kind mag trakteren. We vragen ouders zoveel mogelijk een gezonde traktatie mee te geven, die in de kring kan worden genuttigd. Wat niet geschikt is voor de kring, wordt bij het ophalen meegegeven aan de ouders. Wanneer kinderen iets onbekends aangeboden krijgen, bijv. uit een andere cultuur, worden zij aangemoedigd het te proeven.

3.4 Helpen eigen maken van waarden en normen en cultuur

Kinderen worden gestimuleerd om kennis te maken met de waarden en normen op basis van Gods Woord. We leren de kinderen die aan de hand van Bijbelverhalen uit de Peuterbijbel. Bijvoorbeeld over het leven van de Heere Jezus en hoe Hij mensen leerde om elkaar lief te hebben en te zorgen voor de armen. We betrekken de boodschap op het leven van vandaag. Zo geven we de peuters bagage mee voor hun latere leven, om als gelovige volwassene liefdevol en respectvol ten opzichte van de ander in de maatschappij te staan.

We zien de natuur ook als Gods schepping en leren de kinderen om respect te hebben voor alles wat God gemaakt heeft. Dit doen we door aandacht te besteden aan de seizoenen en kinderen bij deze thema's laten beleven wat er in de natuur gebeurt. Als het even kan, halen wij de natuur in huis, zoals voorjaarsbollen en herfstbladeren.

4. Mentorschap

Iedere peuter heeft een eigen mentor. Eén van onze pedagogisch medewerkers is de aangewezen mentor van een peuter en is het aanspreekpunt voor ouders. De mentor werkt op de groep van het kind.

Op deze manier kent de mentor het kind goed en is het gemakkelijk om de ontwikkeling te observeren en met ouders over het welzijn van het kind te spreken. Ouders en kinderen worden altijd direct op de hoogte gebracht, wie mentor is van hun kind. Op de groep is een lijst aanwezig met verdeling van kinderen per mentor. De mentor is over het algemeen degene die het kind volgt in de ontwikkeling en de periodieke gesprekken voert. Daarnaast is, indien nodig, de mentor de aangewezen persoon om andere professionals in te schakelen bij zorgen om het kind.

5. Wenbeleid

We vinden het belangrijk om de start van het spelen van een nieuw kind zorgvuldig te begeleiden. Voor de start van de opvang ontvangen ouders een welkomstbrief en de kinderen een welkomstkaart. Op de dag zelf heten we het kind van harte welkom. We begeleiden de binnenkomst en geven ouders de gelegenheid om even samen met het kind te spelen. Daarna vragen we hen afscheid te nemen. We moedigen ouders aan om het afscheid kort te houden. Daarna ontfermen wij ons over het kind. De aanwezige medewerker helpt het kind zich thuis te voelen. We reageren sensitief responsief op wat het kind nodig heeft. De medewerker laat het kind nabijheid ervaren waar nodig en moedigt het kind aan om te spelen en iets zelfstandig te doen, als ze merkt dat het kind dit durft. Het kind mag in de kring naast de medewerker zitten. En om de groep te leren kennen, besteden we in de kring aandacht aan het feit dat er een nieuw kind is. We laten de kinderen kennismaken met het nieuwe kind en de namen oefenen. Met goede begeleiding zullen de meeste kinderen best wennen. Mocht het niet goed gaan, dan nemen we contact met de ouders op. We bieden ouders de gelegenheid om de eerste keer bij zijn of haar kind blijven, wanneer dit voor het kind nodig blijkt. Een jonge peuter kan wat meer moeite hebben om te wennen dan een kind dat al wat ouder is (mocht een kindje later instromen). We leren kinderen in de eerste weken mee te doen met het programma, de regels te leren kennen. Zoals bijvoorbeeld dat het kind blijft zitten tijdens het eten of de kring. De medewerker helpt het kind door het op schoot te nemen of naast zich te houden. Wanneer dit nog niet helemaal lukt, laten we het kind rustig rondlopen. Is een kind erg onrustig en beweeglijk, dan kunnen we tijdelijk een kinderstoel inzetten om het kind te helpen rustig te zijn en zich te concentreren. Het is belangrijk dat ook een nieuw kind zoveel mogelijk deel kan nemen aan wat er in de kring gebeurt. Inzet van een kinderstoel wordt alleen gedaan na afspraak met ouders en voor beperkte tijd. In de praktijk blijkt dat de kinderen zich snel aanpassen en al gauw uit zichzelf meedoen met de kring.

6. Werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van groepen

De groepen van De Peuterhof bestaan uit maximaal 16 kinderen van 2-4 jaar. Op iedere groep staan twee vaste pedagogisch medewerkers. Zij zijn vanaf begin tot eind van de speelochtend aanwezig. We bieden de kinderen een consistent programma met een vaste indeling in verband met de behoefte aan voorspelbaarheid van de kinderen. Zo is er een moment van vrij spel en altijd op ongeveer dezelfde tijd de kring. Voordat de kring start ruimen we gezamenlijk het speelgoed op en mag elk kind een stoeltje pakken en in de kring komen zitten. De kinderen verlaten hun eigen groepsruimte om buiten te spelen of naar het speellokaal te gaan. Dit gebeurt altijd met (een aantal) kinderen van eigen groep en altijd met eigen pedagogisch medewerkers.

Dagindeling van De Peuterhof in de Prof.Waterinklaan:

Tijd	Activiteit
08.45-09.00	Ontvangst kinderen, contact met de ouders
09.00-10.15	Vrij spelen
10.15-10.25	Samen opruimen
10.25-10.40	Kring
10.40-10.55	Eten en drinken
10.55-11.25	Buitenspelen of binnenactiviteit
11.25-11.30	Samen opruimen en afsluiten
11.30-11.45	Ophalen kinderen, contact met ouders

Dagindeling De Peuterhof in de Atmosfeerstraat:

Tijd	Activiteit
08.45-09.00	Ontvangst kinderen, contact met de ouders
09.00-09.30	Vrij spelen
09.30-09.50	Grote kring
09.50-10.35	Vrij spelen
10.35-10.45	Samen opruimen
10.45-11.00	Eten en drinken
11.00-11.25	Buiten spelen of binnenactiviteit
11.25-11.30	Opruimen en afsluiten
11.30-11.45	Ophalen kinderen, contact met ouders

Toelichting:

- In de tabellen zijn de globale dagindelingen van de locaties weergegeven. Speeltijden en activiteiten kunnen worden aangepast bij vieren van een feest, verjaardag of weersomstandigheden of voor rust in de groep.
- Vooraf wordt spelmateriaal klaargezet.
- Bij binnenkomst is er gelegenheid voor de ouders een praatje te maken en om afscheid te nemen.
- Er is gelegenheid tot vrij spelen. Kinderen mogen kiezen waar ze spelen. Dit kan in de hoeken zijn, maar ze mogen ook materiaal uit de open kast pakken. Daarnaast wordt er geregeld door een pedagogisch medewerker een gerichte activiteit aangeboden aan een klein groepje kinderen. Alle kinderen komen daarbij aan de beurt (behalve als ze niet willen).
- In de kring beginnen we met het noemen van de namen, de aanwezigheid wordt meteen genoteerd op de aanwezigheidslijsten. We gaan bidden, Bijbellezen en zingen. Ook wordt met regelmaat een kringactiviteit gedaan dat bij het thema past.
- Kinderen worden begeleid bij het naar het toilet gaan en handen wassen, als ze dit nog niet zelfstandig kunnen. Dit geldt ook bij het aandoen van de jas, als buiten wordt gespeeld.
- Motorisch spel wordt zoveel mogelijk buiten gedaan. Aan de Prof.Waterinklaan is de gymzaal beschikbaar.
- Na het spelen wordt er samen opgeruimd.
- Uiterlijk 11.45 zijn alle kinderen weer door hun ouders/verzorgers opgehaald.

Dagritmekaarten:

Met behulp van dagritmekaarten bieden we de kinderen informatie over hoe de dag verloopt. De dagritmekaarten hangen op een plaats waar kinderen ze goed kunnen zien en ook kunnen helpen, door een pijl te verplaatsen. Tijdens diverse overgangsmomenten betrekken we de dagritmekaarten in het gesprek met kinderen. We kijken met ze terug wat ze hebben gedaan en we stellen vragen over wat we hierna gaan doen. Kinderen krijgen op deze manier besef van volgorde en tijd. En als kinderen weten wat er komt kunnen ze ook zelf plannen maken. Nieuwe kinderen en kinderen die veel structuur nodig hebben worden persoonlijk door de medewerker meegenomen naar de dagritmekaarten om samen te kijken wat hij/zij gaat doen.

Werken in kleine groep:

Er worden regelmatig activiteiten in kleine groepen aangeboden. Met de kleinsten kan een activiteit met leeftijdsgenootjes heel prettig zijn, zodat ze niet door de grote kinderen worden overruled. En oudere kinderen kunnen we meer uitdaging bieden in spel. Tevens kunnen kinderen worden geobserveerd op diverse ontwikkelgebieden.

Teamoverleg:

Het overleg vindt ongeveer één keer in de twee maanden plaats. Bij belangrijke zaken kan tussentijds een extra overleg plaatsvinden. Het teamoverleg gebeurt na speeltijd of op de woensdagochtend. Pedagogisch medewerkers leveren ieder punten ter bespreking in, ook worden er een aantal vaste punten besproken, zoals het gebruik van 'leerlijnen' en 'kindbespreking'.

Stagiaires op de groep:

Incidenteel is er een stagiaire op de groep aanwezig. Zij wordt toegewezen aan een van de pedagogisch medewerkers die haar bij haar taken begeleid. De taken van een stagiaire worden van tevoren met haar en school afgesproken. De stagiaire voert haar taken onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerkers op de groep. Zij is extra op de groep en werkt niet alleen met de kinderen. De stagiaire voert geen gesprekken met ouders over de kinderen.

7. Beleid ten aanzien van extra dagdelen

De peuters spelen in vaste groepen. Het is voor ouders niet mogelijk om 'losse' extra dagdelen af te nemen. Wel kunnen ze, op advies van het Sociaal Wijkteam gebruik maken van het dubbel spelen. Dit moeten ze zelf betalen, daar onze peuteropvang geen VVE-locatie is.

8. Volgen van de ontwikkeling en doorgaande lijn basisschool

In hoofdstuk 3 hebben we aangegeven hoe we kinderen stimuleren in hun ontwikkeling. Wij kijken gericht naar de ontwikkeling van een kind en letten daarbij op of het kind zich continu ontwikkelt. De algemene ontwikkelingslijn van een peuter is ons houvast. Wij gaan er niet van uit dat alle kinderen zich gelijk ontwikkelen.

We gebruiken het observatiesysteem "Leerlijnen voor peuters". Dit heeft een doorgaande lijn met "Leerlijnen voor Kleuters" dat op de basisschool gebruikt wordt. Periodiek observeren we de peuters. Dit wordt vastgelegd in "Parnassys". Als ze rond de 3 en 4 jaar zijn bespreken we de observatiepunten van Leerlijnen met de ouders en vervolgens dragen we het kind over aan de basisschool. Tijdens de overdracht met de basisschool bespreken we de aankomende leerling kort met de leerkracht en maken een peuternotitie in "Parnassys". Gaat een kind naar een BSO, dan sturen we de observatiepunten van Leerlijnen ook daar naar toe. Ouders geven bij aanmelding toestemming voor het uitwisselen van informatie school. We brengen ouders op de hoogte welke informatie over hun kind naar de basisschool gaat. Voor informatieoverdracht (observatiepunten van Leerlijnen) aan een (externe) BSO is toestemming nodig.

9. Ontwikkelingsachterstanden en kindermishandeling

Als er een vermoeden bestaat van een ontwikkelingsachterstand bij een kind, dan is de taak van de medewerker de volgende:

- Signaleren van een probleem
- Extra ondersteuning bieden
- Informeren van de ouders
- Adviseren en eventueel doorverwijzen van de ouders voor extra hulp.

Op onze teamvergaderingen bespreken we de peuters, voornamelijk als er bijzondere dingen zijn. Ook de eventuele vervolgstappen worden besproken. Als er zorgen zijn over een peuter, bespreken we dit natuurlijk eerst met de ouders. We kunnen alleen signaleren, en verwijzen ouders door naar passende instanties voor verdere ondersteuning.

De mentor van het kind speelt hierin een belangrijke rol. De mentor kan in geval van een ontwikkelingsachterstand of bij andere zorgen om het kind op de peuteropvang en/of in de thuissituatie, na onderling overleg met de andere medewerkers, contact opnemen met de ouder-kind-coach van het Sociaal Wijkteam. Deze OK-coach kan zelf hulp geven, maar ook hulp van de Jeugdgezondheidszorg of het Sociaal Wijkteam organiseren. Van tevoren is er altijd overleg met de ouders en er wordt pas contact gelegd na goedkeuring van ouders.

Indien medewerkers van mening zijn dat er professionele hulp noodzakelijk is, dan verwijzen zij de ouders, na contact met het Sociaal Wijkteam, door naar andere hulpverleners.

Bij verwaarlozing, mishandeling of misbruik handelen wij volgens de Meldcode kindermishandeling. Er wordt zoveel mogelijk met ouders samengewerkt. Uiteindelijk weegt het belang van het kind zwaarder dan het belang van de ouders, bij vermoeden van onveiligheid in de thuissituatie. Ouders zijn op de hoogte van de werkwijze van De Peuterhof.

De pedagogisch medewerkers zijn toegerust met betrekking tot het signaleren van problemen bij de peuters. Deze deskundigheid wordt bijgehouden. Jaarlijks staat een teamvergadering in teken van bijscholing op het thema 'problemen in de ontwikkeling' en de Meldcode. Regelmatig wordt hier een deskundige voor gevraagd. Bij leerlingbesprekingen met de IB-er staat de meldcode op de agenda en wordt besproken of er vermoedens zijn van een onveilige thuissituatie.

10. Samenwerking met ouders

We werken op verschillende manieren met ouders samen rondom de zorg voor hun kinderen. Allereerst hebben we contact met ouders over hun eigen kind. We stellen ons open op en tonen begrip en waardering. Een ouder is nauw betrokken bij het eigen kind en zal soms anders kijken dan wij als pedagogisch medewerker. We nemen de tijd om uit te leggen wat wij vanuit ons oogpunt belangrijk vinden voor het kind. We willen met ouders samen tot goede afspraken komen. Bij uiteenlopende standpunten, respecteren we de ouder, tegelijkertijd wegen we op basis van onze professionele verantwoordelijkheid af wat nodig is om ermee te doen. Ons uitgangspunt is dat we elkaar uiteindelijk kunnen vinden in gezamenlijke belangen van het kind. Er is ieder dagdeel bij het halen en brengen contact met ouders over bijzonderheden van de dag.

In de groep gaan we anders met dingen om dan thuis; er gelden andere regels. We informeren ouders zo goed mogelijk. We hebben interesse in hoe het thuis gaat. Dat geeft ons meer begrip voor ouders en hun kind. We vinden het belangrijk dat ouders zich ervan bewust zijn, dat kinderen bij de groep willen horen en dat ze niet door regels van thuis belemmerd worden om met de groep mee te kunnen doen. In zo'n geval bespreken we dat met ouders en vragen ouders de regels van de groep te respecteren. Ouders kunnen betrokken worden bij de groep bij het voorleesontbijt of de juffendag.

Koffiemorgen:

De groep heeft één keer per maand een koffiemorgen. De ouders kunnen dan wat langer blijven en een kop koffie of thee drinken op de speelgroep tot ongeveer 9.15 uur. Dit heeft als doel om elkaar wat beter te leren kennen, dingen bespreekbaar te maken met elkaar en het verstrekken van informatie en mededelingen. Voor de kinderen is het vooral gezellig als een ouder of verzorger wat langer blijft.

Opvoedingsondersteuning:

Twee keer per jaar schuift de medewerker van het Sociaal Wijkteam aan bij een koffiemorgen. Ze maakt contact met ouders en legt het aanbod voor ondersteuning en hulp laagdrempelig uit. Zo weten ouders waar ze met vragen terecht kunnen.

De nieuwsbrief/themabrief:

We betrekken ouders bij het wel en wee van De Peuterhof door middel van de thema/nieuwsbrief. Bij ieder nieuw thema (om de acht weken ongeveer) schrijven we over het thema en wat kinderen op De Peuterhof doen. Daarnaast vermelden we liedjes die kinderen met ouders thuis kunnen zingen. Ook benutten we de brief voor andere informatie, zoals vrije dagen.

De medewerkers van De Peuterhof schrijven regelmatig een stukje in de nieuwsbrieven van de basisschool, zodat ouders het bestaan van De Peuterhof kennen en zodoende worden gestimuleerd om hun kinderen aan te melden.

Oudercommissie:

De Peuterhof heeft een oudercommissie waaraan minimaal twee ouders per locatie deelnemen. De taken van deze ouders vallen onder medezeggenschap. Zij adviseren het bestuur en werken samen met de medewerkers. Ouders worden benoemd na verkiezing volgens het reglement. We vinden het belangrijk dat ouders kunnen adviseren en zorgen ervoor dat we regelmatig ouders benaderen voor

deelname in de oudercommissie. Ouders die deelnemen in de oudercommissie zijn vaak ouders die ook betrokken zijn bij diverse activiteiten op de groep.

Klachtenregeling:

Medewerkers zorgen ervoor dat ouders de juiste weg wordt gewezen bij klachten. Zij zijn vaak de eersten die dit opmerken of degene bij wie een klacht wordt geuit. Degene die de klacht ontvangt, houdt ook in de gaten of de ouder na behandeling van een klacht weer vertrouwen heeft en tevreden is.

Privacy:

Er wordt gelet op de privacy van ouders en kinderen. Gegevens van ouders worden achter slot en grendel bewaard en niet aan anderen vrijgegeven. Als ouders bij brengen en halen iets willen melden dat niet geschikt is om mondeling te vertellen, dan kunnen ouders dit op een briefje meegeven of op een ander moment telefonisch melden. We denken daarbij bijvoorbeeld aan hoofdluis. We letten er bij de dagelijkse overdracht op dat we, in wat we aan ouders vertellen over gebeurtenissen op de groep, de privacy van kinderen en ouders respecteren.

Referenties

- Identiteitsprofiel
- Meldcode Kindermishandeling
- Leerlijnen Kindvolgsysteem, observatielijsten, (gespreks)verslagen.
- Informatieboek ouders
- Evaluatieformulier pedagogisch beleid
- Beleidsplan veiligheid en gezondheid

Interessante links en docs

- www.veranderingenindekinderopvang.nl
- www.nji.nl
- www.bkk.nl
- Pedagogisch kader
https://www.stichtingbkk.nl/images/Boek_peka_kindercentra_0-4.pdf
- Pedagogisch curriculum [https://www.stichtingbkk.nl/images/BKK_Ped. Curriculum_oplegger_LR.pdf](https://www.stichtingbkk.nl/images/BKK_Ped._Curriculum_oplegger_LR.pdf)
- zelfmeetinstrument nji
- https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Zelfevaluatie-Coaching-en-Beoordeling_INT.pdf